

NEDERLAND

Konservatisme heerst bij de viswinkeliers

De economische situatie in de visdetailhandel wordt in Nederland in sterke mate beïnvloed door de zeer bijzondere structuur van de bedrijfstak. In 1953 waren 71 filialen geregistreerd, in 1959 74 en in 1963 liep het getal zelfs terug tot 67. Het beeld is geheel afwijkend van dat in de levensmiddelensector in het algemeen. Niets kan beter demonstreren dat de detailhandel in vis in sterke mate wordt uitgeoefend als kleinbedrijf en dat moderne ontwikkeling in zekere mate aan de branche voorbijgaat.

Aldus het jaarverslag van de commissie detailhandel in vis, waarin wordt gekonstateerd dat de visdetailhandel in volle omvang wordt gekonfronteerd met de algehele problematiek rondom het kleinbedrijf.

De loonexplosie, aldus het verslag, had tot gevolg, dat een 25-jarige werknemer in Nederland zeker een weekloon van honderd gulden verdient. Houdt men rekening met de sekundaire arbeidsvoorwaarden, dan betekent dit dat een zelfstandige middenstander minimaal f 6.500 per jaar moet overhouden om qua inkomen gelijk te staan met een ongeschoolde arbeidskracht in welke bedrijfstak ook. En dan wordt nog niet eens gedacht aan de langere en ongeregelde werktijden voor een dergelijke ondernemer en de vele onaantrekkelijkheden van het vak.

STABIELE OMZETTEN

De omzetten zijn vrij stabiel gebleven. De afzet van gezouten haring kon zich enigszins herstellen van de terugslag in het voorgaand jaar. Het lijkt of de konsument zich toch wel weer instelt op de smaak van het iets sterker gezouten produkt, nu de groene haring niet meer aan de markt kan komen.

Een periode met goedkope tong zoals in 1962 deed zich helaas niet weer voor. Daarentegen waren de aanvoeren van mosselen en garnalen zo groot dat ook de binnenlandse markt dit jaar in ruime mate in de afzet kon worden betrokken. Steeds weer blijkt dat de aankoopmogelijkheden van de detaillist in hoge mate bepalend zijn voor de afzetpatron. Aan het eind van het verslagjaar vormde de sterke verhoging der vleesprijzen een stimulans voor de verkoop van vis en visprodukten.

IMPORT

In november 1963 dreigde de import van kabeljauw- en koolvisfilets uit West-Duitsland te stagneren, daar het contingent was uitge-

put. Dank zij een slagvaardig beleid van het produktchap voor visen visprodukten kon deze invoer desondanks onbelemmerd voortgang vinden.

De commissie zegt verder in het verslag dat voor een branche als de visdetailhandel, met de zo sterk ambachtelijke trekken, een onderzoek naar de vakbekwaamheid als een basis voor het ondernemerschap nimmer zal kunnen worden gemist.

Er hebben zich enige moeilijkheden voorgedaan met het diploma vakbekwaamheid visventer. Dit is een oud diploma, afgegeven vóór het tijdstip van inwerkingtreden van het vestigingsbesluit levensmiddelenbedrijven 1961. De houder van dit diploma geniet niet geheel dezelfde rechten als de bezitter van het in dezelfde periode afgegeven diploma vakbekwaamheid viswinkelier. De commissie zag dit als een onbillijkheid. Een gedachtenwisseling hierover werd gevoerd met het

ministerie van Economische Zaken, en de Stichting Vakopleiding Vis-handel verleende medewerking door de toenmalige exomeneisen te rekonstrueren. Aan het einde van het verslagjaar lag een voorstel tot oplossing van het probleem ter tafel, dat echter niet meer in de commissie kon worden behandeld.

VAKOPLEIDING

Aan een studiekommissie is een opdracht verstrekt rapport uit te brengen over de huidige en toekomstige structuur van de vakopleiding voor de visdetaillist. Met teleurstelling maakt men bekend dat de voorzitterszetel van het produktiviteitscentrum voor het visbedrijf weer onbezet is, nu mr drs A.C. Verbeek gemeend heeft de verantwoordelijkheid als voorzitter niet te kunnen dragen als gevolg van de opvattingen over het produktiviteitswerk in de aanvoersektor. De sektor detailhandel werkte daarentegen bevredigend, ook naar de opvattingen der subsidierende departementen. De kleinhandel verwacht dan ook in de gelegenheid te worden gesteld het werk voort te zetten, ook al zou men tot de konklusie komen dat de indertijd gekozen strukturele opzet, in casu het produktiviteitscentrum, in deze vorm niet kan worden gehandhaafd.

Als nieuwe onderwerpen heeft men in behandeling genomen een onderzoek naar het ontzouten van haring, het marinieren van gebakken vis en de receptuur voor slaatjes.

VERKOOPHALLEN

Het verslag maakt er melding van dat de visdetailhandel vaak grote moeilijkheden ondervindt bij vestiging in nieuwe wijken. De bouwkosten zijn hoog, de panden worden vaak vrij kostbaar opgezet in verband met de welvaart in Nederland en dus zijn de koop- of huurprijzen hiermee in evenredigheid. Gegadigden zijn dikwijls detaillisten, die van de ambulante naar de gevestigde handel willen overgaan.

Voor hun oude bedrijfsvorm hadden zij weinig bedrijfsmateriaal nodig en de overgang naar een uiterst moderne en dure inrichting is dan wel bijzonder groot.

Een bijkomend nadeel is dan nog dat de viswinkelier vaak niet staat in een dergelijke eenheid. Hij verkoopt immers een artikel, waarbij nu eenmaal een wat eenvoudiger bouwstel dan gebruikelijk behoort. Men vergelijkte de bedrijfsuitoefening met die van een detaillist in parfumerieën, damesmode, drogisterij-artikelen en schoenen. Een vestiging van een visdetaillist doorbreekt vaak de gewenste eenheid in een bepaalde winkelrij, aldus het verslag.

In het algemeen kan daarom worden gezegd dat er behoefte bestaat aan een genre verkoopplaats dat ligt tussen de markt en de moderne winkel, dus een soort halverkoop in wijk- en buurtcentra. Dit probleem bestaat niet alleen voor de vishandel, er zijn gelijksoortige vraagstuk-

vervolg blz 19

Aanvoer en opbrengst in de rijksvishallen te IJmuiden

VISSOORT	JANUARI 1964		JANUARI 1963	
	Aanvoer in kg	Opbrengst in f	Aanvoer in kg	Opbrengst in f
Verse haring	1.992.508	649.432,—	1.218.507	605.723,—
Gez. haring	130.500	55.131,—	84.060	70.816,—
Makreel	227.661	140.760,—	45.889	14.394,—
Sprot	36.500	4.605,—	4.456	990,—
Schelvis	224.748	171.354,—	135.084	88.055,—
Kabeljauw	259.357	265.269,—	245.205	222.669,—
Koolvis	85.633	71.071,—	94.164	62.586,—
Wijting	370.246	190.165,—	753.990	260.125,—
Leng	7.760	5.077,—	3.945	3.080,—
Heek	397	459,—	1.325	173,—
Poon	676	449,—	6.653	3.423,—
Wolf	516	553,—	136	144,—
Hammen	1.090	3.038,—	1.318	3.119,—
Haai	8.881	8.260,—	6.195	2.951,—
Schol	1.884.401	836.260,—	1.132.343	497.917,—
Bot	12.767	2.894,—	2.276	661,—
Schar	20.081	13.022,—	12.165	7.286,—
Tong	351.322	1.821.060,—	1.019.122	2.753.526,—
Tarbot	69.015	191.952,—	64.527	151.802,—
Griet	5.390	10.430,—	4.222	6.072,—
Tongschar	1.529	1.185,—	176	282,—
Schartong	113	113,—	1.249	847,—
Heilbot	991	3.174,—	1.335	4.225,—
Rog	1.907	1.166,—	5.199	2.498,—
Vleet	1.276	1.618,—	2.929	2.202,—
Garnalen	12.091	14.227,—	577	2.235,—
Kreeft	926	784,—	683	448,—
Inktvis	159	149,—	789	398,—
Zeebaars	29.748	13.773,—	2.500	391,—
Hom en kuit	13.643	13.357,—	9.827	8.328,—
Diversen	5.498	1.211,—	1.937	808,—
Consignaties	157.642	87.277,—	96.466	77.015,—
Totaal :	5.914.972	4.579.666,—	4.959.249	4.855.189,—